उपालंभैःआक्षेपवाक्यैः व्यतिक्रमैःअपराधैः अलमुक्तैःपर्याप्तं पेशलंकौशलयुक्तंयथास्यात्तथा सत्कर्मभिःसद्वासनोदयात्साध्वीप्रज्ञासमुदेतीतिभावः ॥ २० ॥ इतिशांति॰मो॰नै॰भा॰एकाशीत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १८१ ॥ ॥ ७ ॥ एवमष्टभिरध्यायैःक्रमादाशांजित्वापूर्वस्मिन्नेववयसिनिष्परिग्रहोनिरीहोहिंसाशून्यआजगरींवृत्तिमास्थितः प्रज्ञावान्सुकृतीब्रह्मविद्याधिकारीनिरूपितः तत्रप्रसंगात्तत्रतत्रसंक्षेपेणात्मतत्त्वंचसूचितं यथाआजगरेऽनवसितमनंतदोषपारमित्यनेनआकाशस्येवनित्यत्वाद्विभुत्वाच्चात्मनःकालतोदेशतश्चपरिच्छेदाभावःपरेषांसंमतः अस्माकंत्वात्मनित्रिविधभेदरूपोवस्तुपरिच्छेदोपिनास्ति यथापरेषामात्मांतरस्यपृथिव्यादेरात्मगतबुध्यादिगुणानांचपृथक्सत्त्वेनआत्मनिसजातीयविजातीयस्वगतभेदरूपोवस्तुपरिच्छेदोस्तिनतथास्माकमित्यखंडैकरस

अलमन्यैरुपालंभैःकीर्तितैश्चव्यतिक्रमैः ॥ पेशलंचानुरूपंचकर्तव्यंहितमात्मनः ॥ २० ॥ इतिश्रीमहाभारतेशांतिप॰मोक्षधर्मपर्वणिएकाशीत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १८१ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ युधिष्ठिरउवाच कुतःसृष्टमिदंविश्वंजगत्स्थावरजंगमं ॥ प्रलयेचकमभ्येतितन्मेब्रूहिपितामह ॥ १ ॥ ससागरःसगगनःसशैलःसबलाहकः ॥ सभूमिःसाग्निपवनोलोकोयंकेननिर्मितः ॥ २ ॥ कथंसृष्टानिभूतानिकथंवर्णविभक्तयः ॥ शौचाशौचंकथंतेषांधर्माधर्मविधिःकथं ॥ ३ ॥ कीदृशोजीवतांजीवःक्वागच्छंतियेमृताः ॥ अस्माल्लोकादमुंलोकंसर्वंशंसतुनोभवान् ॥ ४ ॥ भीष्मउवाच अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं ॥ भृगुणाभिहितंशास्त्रंभरद्वाजायपृच्छते ॥ ५ ॥ कैलासशिखरेदृष्ट्वादीप्यमानंमहौजसं ॥ भृगुंमहर्षिमासीनंभरद्वाजोन्वपृच्छत ॥ ६ ॥ ससागरःसगगनःसशैलःसबलाहकः ॥ सभूमिःसाग्निपवनोलोकोयंकेननिर्मितः ॥ ७ ॥ कथंसृष्टानिभूतानिकथंवर्णविभक्तयः ॥ शौचाशौचंकथंतेषांधर्माधर्मविधिःकथं ॥ ८ ॥ कीदृशोजीवतांजीवःक्वागच्छंतियेमृताः ॥ परलोकमिमंचापिसर्वंशंसितुमर्हसि ॥ ९ ॥ एवंसभगवान्पृष्टोभरद्वाजेनसंशयं ॥ ब्रह्मर्षिर्ब्रह्मसंकाशःसर्वंतस्मैततोब्रवीत् ॥ १० ॥

मेकाद्वितीयंकूटस्थंवस्तुनिर्दिष्टं तथास्तगालीये नद्वितीयस्यशिरसश्छेदनंविद्यतेक्वचित् नचपाणेस्तृतीयस्ययन्नास्तिनततोभयमिति आत्मातिरिक्तस्यद्वितीयशिरआदिवदत्यंतासत्त्वमुक्तातदेवदृढीकृतं तथाशकुनानामिवाकाशेमत्स्यानामिवचोदके पदंयथानदृश्येततथाज्ञानविदांगतिरितिब्रह्मविद्ब्रह्मैवभवतीतिचप्रतिपादितं ततश्चविकारिकारणाभावाज्जगज्जन्माद्यसंभवंमन्वानःपृच्छति कुतइति तत्रकुतइतिकालादृष्टेश्वरेच्छादिनिमित्तप्रश्नः कमभ्येतीतिउपादानप्रश्नः तत्रैवकार्यलयनियमात् ॥ १ ॥ केनेत्यवांतरकारणप्रश्नः ॥ २ ॥ कथमितिसृष्टिप्रकारप्रश्नः विभक्तयोविभागाः ॥ ३ ॥ जीवःकीदृशइतिजीवतत्त्वप्रश्नः अमृताःमुक्ताः क्वअधिष्ठानेलीयंतइतिमुक्तिप्राप्यवस्तुप्रश्नः अस्माल्लोकात्इमंलोकंमुक्त्वा अमुंलोकं सर्वंचपूर्वंपृष्टंनःअस्मभ्यंभवान्कथयतु ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥

Digitized by Google